

Vysoká škola:
Studijní obor:

PF JU, Ateliér arteterapie
Arteterapie

Autor/ka práce: Lenka Vávrová

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Evžen Perout

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce:

Specifika arteterapeutické práce s dětmi mladšího školního věku s nařízenou ústavní výchovou (se zaměřením na psychickou deprivaci a syndrom CAN).

Cílem bakalářské práce bylo rozpoznání charakteristik výtvarného projevu dětí s ústavní výchovou, speciálně byla pozornost zaměřena na podoby výtvarného vyjádření u dětí s diagnostikovanou psychickou deprivací a syndromem CAN. Tato zkušenost dále umožnila stanovit specifické rysy pro arteterapeuticky zaměřenou činnost.

Cíl práce byl naplněn shodně se zadáním práce, byť největší část praktické části tvoří kazuisticky zaměřená výzkumná činnost. Vlastní doporučení a specifikace podoby vstupu arteterapeuta v tomto terénu jsou zmíněny v závěru práce, je škoda, že nemají strukturovanou podobu, kterou vzhledem k názvu bylo možné očekávat a která by prokazatelně prezentovala výsledky výzkumné sondy.

Obsah práce je standardně rozdělený na teoretickou a praktickou část, první část sumarizuje poznatky o diagnostických okruzích tematizovaných v názvu, pro psychickou deprivaci i syndrom CAN je uvedena definice, etiologie, následky s nejčastějšími projevy potíží a terapeutické možnosti. Z literatury jsou základně citována díla Matějčka, Langmeiera, Říčana, Dunovského. V souvislosti se syndromem CAN je zmíněna práce americké arteterapeutky C. A. Malchiodi. Je škoda, že je z její knihy použito pouze několik citátů. Domnívám se, že v souvislosti s kapitolou o ontogenezi, která prezentuje normu pro podobu dětského výtvarného projevu, by vzhledem k tématu mohla být uvedena i podoba abnormního vývoje. Právě poznatky z výše uvedené knihy by bylo možné zmínit a myslím, že by vznikl vhodný kontext pro výzkumná zjištění uváděná v praktické části. Jako další zdroj komparativních poznatků v této oblasti by bylo možné doplnit Švancarovu knihu: „Diagnostika psychického vývoje“ či publikace Z. Altmana.

Praktickou část autorka prezentuje jako výzkum s kvalitativně (hermeneuticky) cílenou výzkumnou aktivitou v podobě dvou kazuistických studií. Zjištění však nejsou validizována v širším kontextu, chybí ověření účinnosti i další prvky, které jsou standardní součástí výzkumu. Výsledek tedy spíše zůstává výzkumnou sondou do zvolené problematiky a platnost zobecňujících odpovědí na výzkumné otázky může být při kritičtějším pohledu zpochybněna poukazem na malý počet účastníků výzkumu a chybějící referenční rámec.

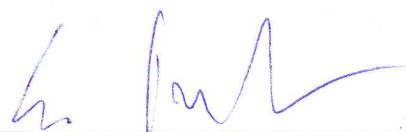
Tato situace však nezáměrně odráží deficit oboru (arteterapie) jako takového. Výzkumné aktivity v arteterapii zatím nemají formulovány metodické rámce a standardy zohledňující specifiku terapeutické činnosti založené na vizuální zkušenosti a práci s obrazem. Pravděpodobně by bylo spíše ke škodě pouze přejímat již existující kvantitativní či kvalitativní metodiky, aniž by oborová specifika byla zohledněna.

I když autorka neakcentuje hledisko vývoje a posunu při terapeutické práci, je z ukázek patrná její schopnost nahlédnout a popsat tvorbu s depriváčními charakteristikami i nalézat indikátory vlivu traumatických zátěžových situací, které mohou nevratně ovlivnit vývojový proces. Rovněž autorka prokazuje schopnost s uvedeným typem tvorby metodicky pracovat. S dětskými klienty byl navázán autentický terapeutický vztah, který je v zařízení pro výkon ústavní výchovy nezbytným předpokladem vlastní terapeutické činnosti. Fáze tohoto procesu jsou v práci popsány. Vstupy terapeutky jsou adekvátní a empatické, složitost terapeutického procesu vhodně dokládají deníkové záznamy dokumentující jednotlivá sezení. Formální zpracování textu odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Jazykový projev je srozumitelný, grafická úprava práce je vyhovující.

Doplňující otázky pro prezentaci práce u SZZ:

1. S odkazy na uváděné kazuistiky se pokuste stručně popsat specifika činnosti arteterapeuta ve zvoleném prostředí, formulujte je v podobě doporučení sledující posun ve výtvarném projevu.
2. V souvislosti s výzkumnou otázkou č. 2 zmiňte ontogenetický kontext a pokuste se o interpretaci symbolického významu preferovaných barev v tvorbě dětských klientů.
3. Jak interpretovat symboliku v tvorbě obou dětí – zvířata, domy, stroje, stylizace v kresbě postavy?
4. V kresbách postavy zmiňte výtvarně vývojová opoždění, odlište je od prvků odkazujícím spíše na přítomnost symptomu.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 12.8.2017

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl